

Stoppen meeliften Vitens

De volgende stap naar

Toonaangevend

Een bestuurlijke notitie ten behoeve van de besluitvorming
in de waterschappen Groot Salland, Velt en Vecht, Reest en Wieden, Rijn en IJssel, Regge en Dinkel,
Vallei en Eem, Veluwe en Zuiderzeeland

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Leeswijzer	3
3. Aanleiding	4
3.1. Huidige werkwijze	4
3.2. Strategische ontwikkelingen bij GBLT en externen	4
4. Consequenties betrokkenen	5
4.1 Consequenties voor waterschappen	5
4.2 Gevolgen voor werkprocessen van GBLT	5
4.3 Financieel overzicht	6
4.4 Conclusie	7

Bijlage:

- Factsheet

1. Inleiding

In het verzorgingsgebied van het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus – Tricijn (hierna: GBLT) wordt voor een groot gedeelte (van de zuiveringsheffing en watersysteemheffing ingezetenen) meegelift met Vitens NV. In de begroting 2011 is aangegeven dat er medio 2011 een heroverweging zou plaatsvinden gericht op een eventuele beëindiging per 1-1-2013. Door omstandigheden is het opportuun om eerder dan gepland een onderzoek te doen naar het stoppen meeliften met Vitens waardoor stoppen al per 1 januari 2012 mogelijk wordt.

Omdat het stoppen van het meeliften behoort tot het primair beleid van de waterschappen en dus de Algemene Besturen van de waterschappen beslissingsbevoegd zijn, treft u bijgaand aan een onderbouwing van de keuze om die beslissing te kunnen nemen. Deze notitie beperkt zich tot de bestuurlijke hoofdlijn en is gebaseerd op een meer gedetailleerde uitwerking en onderbouwing. Deze gedetailleerde uitwerking is besproken in de vergadering van het algemeen bestuur van GBLT d.d. 14 maart jl. en desgevraagd beschikbaar.

Ten behoeve van deze notitie zijn de eerdere ervaringen van het stoppen meeliften Eneco (beëindigd per 1-1-2009 bij Tricijn) en WMD (beëindigd per 1-1-2010 bij Lococensus) expliciet meegenomen.

Doel van dit document

Het onderzoek richt zich op de financiële (zowel ten aanzien van de belastingopbrengsten voor de waterschappen als de exploitatie van GBLT) en organisatorische consequenties. Alle in dit document genoemde cijfers hebben betrekking op geheel GBLT (locatie Zwolle en Harderwijk). Het doel van deze notitie is te komen tot besluitvorming met betrekking tot het voorstel om het meeliftcontract van GBLT bij Vitens te beëindigen per 1 januari 2012. Dit betekent dat de aanslagen zuiveringsheffing en ingezetenenheffing per 2012 in eigen beheer opgelegd en geïnd gaan worden. In verband met de consequenties voor zowel Vitens als GBLT is het noodzakelijk om dit besluit vóór 1 mei as. te nemen.

De feiten:

In concreto spreken we over de volgende opbrengsten en kosten.

Opbrengst zuiveringsheffing (2010)	€ 111.728.092
Opbrengst watersysteemheffing ingezetenen (2010)	€ 44.882.000
Kosten van meeliften met Vitens	€ 2.459.300

Afsluitend is het belangrijk te melden dat Vitens heeft medegedeeld dat als er niet voor 1 mei kan worden opgezegd zij om intern organisatorische redenen niet meer mee kunnen werken aan een beëindiging per 1 januari 2012. In dat geval zal - gelet op de ontwikkelingen met een nieuwe belastingapplicatie en de samenwerking met gemeenten - GBLT nog zeker tot 2014 moeten blijven meeliften.

2. Leeswijzer

In hoofdstuk 3 is de aanleiding beschreven en de strategische ontwikkelingen bij GBLT en externen. Hoofdstuk 4 gaat in op de gevolgen voor de belastingopbrengsten van de waterschappen en de werkprocessen van GBLT. In hoofdstuk 5 worden de kosten en opbrengsten en de conclusies en aanbevelingen weergegeven.

In bijlage I treft u een factsheet aan met kerngegevens van aantallen aanslagen per waterschap, v.e.'s en netto opbrengsten.

3 Aanleiding

3.1 Huidige werkwijze

In een groot deel van het verzorgingsgebied van GBLT wordt meegelift met het waterleidingbedrijf Vitens. Het gaat hier om ruim 1.000.000 aanslagen zuiveringsheffing en watersysteemheffing ingezetenen met een totaalopbrengst van ruim € 156.000.000,- Hiervoor betaalt GBLT aan Vitens een bedrag van € 2.459.300,- (prijs 2011). Vitens draagt de ontvangen belastinggelden maandelijks af aan GBLT.

Naar aanleiding van de recente ontwikkelingen met Vitens (foutieve aanslagoplegging) en de daarmee gepaard gaande extra werkzaamheden en negatieve publiciteit in de pers (imago-schade) en mogelijke derving belastingopbrengsten is er in het MT van 4 januari '11 sterk op aangedrongen om eerder dan gepland een onderzoek te doen naar het stoppen meeliften Vitens waardoor stoppen per 1 januari 2012 mogelijk wordt (i.p.v. 1 januari 2013). Dit past ook goed in de vastgestelde Missie, Visie en Strategie van GBLT.

3.2 Strategische ontwikkelingen bij GBLT en bij externen

De meningsvorming over het wel of niet stoppen met meeliften wordt beïnvloed door een vijftal factoren:

Missie GBLT

Per 1 januari 2011 is de nieuwe organisatie GBLT gevormd. Daarbij is de volgende missie vastgesteld: *GBLT heft en int [...] belastingen voor lagere overheden tegen zo laag mogelijke kosten.* Vanuit deze missie is het zonder meer noodzakelijk om de gegevens ten behoeve van de aanslagen zuiveringsheffing en watersysteemheffing ingezetenen zelf te beheren voor het opvolgend aanslag- en inningsproces. Grip op de bedrijfsvoering zal de kwaliteit van de gegevens doen toenemen maar ook zal bijv. het aantal aanvragen 3 – 1 v.e. afnemen. Dit blijkt uit eerdere ervaringen.

Gemeenten

Zoals het er nu voor staat zullen per 1 januari 2013 de eerste gemeenten tot de GBLT toetreden. Een samenwerkingsrandvoorwaarde van deze (en toekomstige) gemeenten en GBLT is het combineren van waterschaps- en gemeentelijke aanslagen op 1 aanslagbiljet. De klantgerichtheid en de kostenefficiëntie van het aanslag- en invorderingsproces is hier zeer meedependend. Het meeliften maakt het zelf beheren van gegevens onmogelijk.

De relatie met een nieuwe belastingapplicatie

Het stoppen meeliften loopt geen gevaar door de besluitvorming over een nieuwe belastingapplicatie omdat de implementatie c.q. opbouw belastingbestand in de 2e helft van 2011 gaat plaatsvinden. De aanslagen zuiveringsheffing en watersysteemheffing ingezetenen zullen per 2012 nog met de huidige belastingapplicatie IBS worden opgelegd. In die zin is er zelfs sprake van een voordeel aangezien alle gegevens vanuit IBS kunnen worden geconverteerd naar de nieuwe belastingapplicatie en dus niet deels vanuit IBS en (later) deels vanuit Vitens.

Het concept Waterketen

Reeds jaren wordt gesproken over een eventuele samenwerking in de waterketen tussen waterschappen, gemeenten en waterbedrijven. Naar het zich laat aanzien is de samenwerking met waterbedrijven binnen het GBLT-verzorgingsgebied (nog) niet opportuun. De besluitvorming over het al dan niet stoppen met meeliften wordt dan ook niet meer beïnvloed door deze discussie.

De Basisregistraties

Overheden in Nederland moeten verplicht gebruik maken van de basisregistraties. Met ingang van 1 juli 2011 geldt dit ook voor de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen). Vitens maakt daar geen gebruik van. Door zelf de aanslagen te verzorgen zal Lococensus-Tricijn wel kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting om gebruik te maken van de basisregistraties.

4. Consequenties betrokkenen

Door de ambtelijke organisatie van GBLT zijn alle relevante factoren beoordeeld en op hun financiële en organisatorische merites bezien. De hoofdlijn daarvan wordt hieronder weergegeven.

4.1 Consequenties voor de Waterschappen

Voor de waterschappen vinden er in het kader van stoppen met meeliften Vitens op drie onderdelen financiële veranderingen plaats, namelijk:

Rente voordeel als gevolg van eerder innen

Belastingsschuldigen die geen gebruik wensen te maken van de automatische incasso zullen het hele bedrag binnen 6 tot 8 weken moeten voldoen. Dit in tegenstelling tot de spreiding in 10 termijnen bij automatische incasso. Dit levert de deelnemers een rente voordeel op wat in de komende jaren zal afnemen als gevolg van een hoger percentage afgegeven automatische incasso's. Voor 2012 en 2013 wordt deze meeropbrengst geprognostiseerd op respectievelijk € 508.000 en € 339.000.

Ontwikkeling bedrag oninbaar

Het percentage oninbaar over geheel GBLT over de jaren 2008-2010 is momenteel 0,4 %. Door het stoppen met meeliften is de verwachting dat het percentage oninbaar zal stijgen. Dat geldt uiteraard alleen voor de waterschappen waar (relatief) veel wordt meegelift. Het betreft de waterschappen Vallei en Eem (beperkt), Veluwe, Rijn en IJssel, Regge en Dinkel. Het overall percentage zal naar verwachting uitkomen rond de 0,5%. Het streven is erop gericht om dit percentage terug te brengen naar 0,4%. In 2012 wordt dus een stijging van het bedrag oninbaar verwacht van € 110.000 en in 2013 een daling van het bedrag oninbaar € 46.000.

Resumerend:

Structurele baten waterschappen	2012	2013 e.v.
Omschrijving	Bedrag	Bedrag
Rentevoordeel eerder innen	€ 508.000	€ 339.000
Nadeel oninbaar ten opzichte van 2011	-€ 110.000	
Voordeel oninbaar ten opzichte van 2011		€ 46.000
Totaal Voordeel	€ 398.000	€ 385.000

Kwijtschelding

Door het zelf heffen en innen in plaats van het meeliften moet er, gezien de ervaringen bij de waterschappen die zijn gestopt met meeliften, rekening gehouden worden met een toename van het aantal kwijtscheldingsverzoeken. Het effect is afhankelijk van de feitelijke situatie in het desbetreffende waterschap (percentage kwijtschelding, actief/niet actief uitdragen van kwijtscheldingsmogelijkheden en het percentage meeliften) en op voorhand niet te prognostiseren.

4.2 De gevolgen voor werkprocessen van GBLT

Voor de werkprocessen van GBLT zijn er effecten voor alle processen. Sommige zijn incidenteel, andere structureel. Voor het precieze overzicht van structureel – incidenteel wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

I.v.m. de extra verwerking van GBA-uitval en controle werkzaamheden zal er bij het proces Gegevensbeheer structureel een extra formatieve capaciteit van 2 fte benodigd zijn.

Door de stijging van de invorderingsvolumes zijn de effecten van het zelf innen het sterkst zichtbaar bij het proces Invordering. Daartoe is structureel een extra formatieve capaciteit benodigd van 8 fte.

Daarnaast zijn extra budgetten benodigd ten behoeve van de introductie en afhandeling van automatische incasso, het extra drukwerk, de uitbesteding van de extra betekening van hernieuwde dwangbevelen als ook de uitbesteding van de toename van het aantal kwijtscheldingverzoeken.

Het stoppen met meeliften wordt projectmatig aangepakt. Ook daarvoor is een incidenteel budget benodigd. Dit wordt gebruikt t.b.v. een kleine post onvoorzien, projectleiding en mogelijke inhuur m.b.t. de inhuur van extra capaciteit ten behoeve van de afhandeling van extra bezwaren.

Alle overige werkzaamheden worden intern opgevangen door het verleggen van prioriteiten en het herschikken van taken binnen de organisatie.

Als gevolg van de toename van aanmaningen, dwangbevelen etc. wordt ingeschat dat de daarmee gemoeide kosten voor de (niet betalende) belastingbetaler (en dus opbrengsten voor de belastingorganisatie) substantieel zijn. Deze kosten c.q. opbrengsten nemen af door de verwachte toename van de afgegeven automatische incasso's.

4.3 Financieel overzicht

Structurele baten en lasten 2012 en 2013	2012	2013 e.v.
Omschrijving	Bedrag	Bedrag
Lasten		
Formatie uitbreiding Invordering	€ 640.000	€ 640.000
Formatie uitbreiding Gegevensbeheer	€ 160.000	€ 160.000
Uitbesteding afhandeling kwijtscheldingsverzoeken	€ 240.000	€ 240.000
Meerkosten drukwerk en porti invordering	€ 67.000	€ 42.000
Kosten (introductie) automatische incasso	€ 462.000	€ 398.000
Uitbesteding dwanginvordering	€ 397.000	€ 268.000
Incidentele inhuur Bezwaar & Beroep	€ 20.000	€ 0
Vervallen kosten meeliften	-€ 2.508.000	-€ 2.558.000
Totaal Lasten mutatie	-€ 522.000	-€ 810.000
Baten		
Meer opbrengsten invorderkosten	€ 1.631.000	€ 1.089.000
Totaal Baten mutatie	€ 1.631.000	€ 1.089.000
Totaal voordeel exploitatie GBLT	€ 2.153.000	€ 1.899.000

Zoals vaak het geval is gaan de kosten voor de baat uit. Ook ten aanzien van het stoppen met meeliften is dit het geval. Om in 2012 te kunnen starten zal er in 2011 een project opgestart moeten worden. De belangrijkste activiteiten binnen dit project zijn gericht op het informeren van de belastingplichtige, bestanden over te nemen in de eigen bestanden (IBS), en kosten voor externe projectleiding.

Projectbegroting	2011
Omschrijving	Bedrag
Projectleiding	€ 15.000
Kosten ICT	€ 30.000
Eenmalige communicatie	€ 60.000
Onvoorzien	€ 30.000
Totaal lasten 2011 GBLT	€ 135.000

4.4 Conclusie

Op grond van het bovenstaande is de conclusie dat “Zelf doen” vanuit bedrijfseconomisch perspectief een positief effect heeft op zowel de belastingopbrengst voor de waterschappen als de exploitatie van het gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn.

Alle kosten en baten meerekenend levert het zelfdoen (voor zowel de waterschappen als GBLT) uiteindelijk een besparing op van ca € 2.400.000,- in 2012 en € 2.300.000,- in 2013.

Vervolgactiviteiten

Omdat het contract met Vitens in het verzorgingsgebied van de waterschappen Vallei en Eem, Veluwe en Zuiderzeeland is afgesloten voordat Tricijn bestond dienen deze waterschappen ook zelf te besluiten tot het beëindigen van de contractuele relatie. Over de administratieve afstemming daarvan moet nog overleg plaatsvinden.

In het verzorgingsgebied van de waterschappen Groot Salland, Velt en Vecht, Reest en Wieden, Rijn en IJssel en Regge en Dinkel is het contract in 2007 getekend door de toenmalige directeur van Lococensus. Opzegging kan derhalve thans ook door de directeur van GBLT worden verzorgd.

Bij een positief besluit van de algemene besturen zal een projectorganisatie worden ingericht om per 1 januari 2012 de heffing en inning in eigen beheer te kunnen uitvoeren.

Bijlage I

Fact sheet

	aantallen aanslagen	Aantal ve	Netto Opbrengst	Totaal
Zuiveringsheffing (December 2010)				€ 111.728.092
<u>Totaal locatie Harderwijk</u>	<u>291.443</u>		<u>€ 31.808.553</u>	
WVE	94.832	231.479	€ 10.474.935	
VEL	173.310	421.113	€ 17.990.515	
ZZL	23.301	56.524	€ 3.343.103	
<u>Totaal locatie Zwolle</u>	<u>711.615</u>		<u>€ 79.919.539</u>	
WRIJ	253.093	620.307	€ 25.271.302	
WGS	148.665	366.659	€ 17.742.651	
WRD	245.091	604.627	€ 27.607.248	
WVV	25.466	65.162	€ 4.105.203	
WRW	39.300	97.032	€ 5.193.134	
watersysteemheffing ingezetenen (December 2010)				€ 44.882.000
<u>Totaal locatie Harderwijk</u>			<u>€ 12.125.602</u>	
WVE			€ 3.432.454	
VEL			€ 7.065.623	
ZZL			€ 1.627.525	
<u>Totaal locatie Zwolle</u>	<u>725.289</u>		<u>€ 32.756.398</u>	
WRIJ	258.289		€ 871.6530	
WGS	153.721		€ 854.3641	
WRD	247.961		€ 1.089.9891	
WVV	25.887		€ 134.3474	
WRW	39.431		€ 325.2859	
Kosten meeliften				€ 2.459.300
Locatie Harderwijk	€ 605.700	Budget 2011		
Locatie Zwolle	€ 1.865.300	Budget 2011		
Oninbaar	Niet afgekocht			